

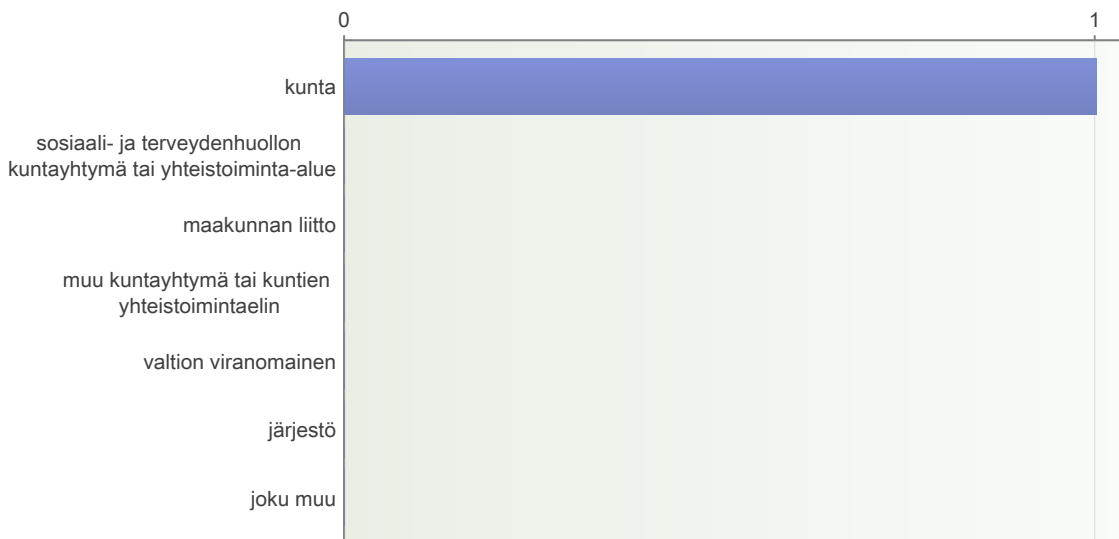
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Pälkäneen kunnanhallitus	Koivisto Janita	janita.koivisto@palkane.fi, 040 5736390	27.10.2016	Pälkäneen kunnanhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksessa sote-järjestämisvastuu siirretään 18 maakunnalle, mikä parantaa lähtökohtaisesti alueiden ja niiden asukkaiden välistä yhdenvertaisuutta, koska sote-palvelujen järjestäminen tulee laajemmalle pohjalle. Kuitenkin maakuntien kokoerot ovat huomattavan suuria, mikä vaikuttaa niiden kykyyn järjestää sote-palveluja. Lisäksi väestöryhmien yhdenvertaisuuden toteutumiseen vaikuttaa merkittävästi valinnanvapausmalli, josta ei ole vielä tarkempia tietoja käytettävissä.

Valinnanvapauden toteutumisen mahdollisuus eri puolilla maata tulee vaihtelevaan huomattavasti. Se voi jopa heikentää yhdenvertaisuutta, koska kaikilla alueilla ei ole tarjolla useita palvelujen tuottajia. Keskeistä on myös se, miten valinnanvapausmalli otetaan vastaan palvelujenkäyttäjien toimesta. Passiivisilla palvelujen käyttäjillä valinnanvapausmallin mekanismit saattavat jäädä hyödyntämättä. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventumista voi tapahtua pitkällä aikavälillä.

Ilman selkeää rahoitusmallin kuvausta on mahdotonta arvioida valinnanvapausmallin vaikutuksia kokonaiskustannuksiin ja asukkaiden mahdollisuuksiin saada palvelut yhdenvertaisesti. Miten ehkäistään, että palveluntuottajille ei synny kannustinta valikoida asiakkaita? Tuottajille on taloudellisesti kannattavinta saada

listoilleen asiakkaita, jotka käyttävät perustason sote-palveluja mahdollisimman vähän. Miten kapitaatioperusteinen rahoitusmalli toteutetaan käytännössä?

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kustannusten kasvun hillinnän kannalta merkittävää on lakiluonnokseen sisältyvän tulevaisuuden palvelulupauksen sisältö: ketä hoidetaan, millä omavastuusuudella ja mitä hoitoja, lääkkeitä ja menetelmiä julkisen palvelutarjonnan piiriin kuuluu. Jos maakuntien rahoituksen taso on oikeassa suhteessa palvelulupaukseen, kustannuskehityksen taittaminen on mahdollista. Kustannuskehitys tulisi likimain puolittua trendikasvu-uraan verrattuna, jotta 3 mrd euron kustannusten kasvun hillintä toteutuisi.

Säästötavoitteet ovat teknisluonteisia ja lakiinperusteisia, eikä maakuntarahoituksen mekaaniset lakiin sidotut ja ennakkoon lukkoon lyödyt leikkurit ole toimiva ratkaisu. Julkisen talouden suunnitelman ja maakuntatalousohjelman yhteydessä pitäisi vuosittain päättää olosuhteisiin sopeututetuista toimenpiteistä säästötavoitteen saavuttamiseksi.

Kuntataloutta ja kuntien tulevaa taloudellista asemaa koskevat laskemat ovat epäselviä. Laskennallisesti uusien kuntien vuosikate ei muutu, mutta useiden kuntien talous tulee kärsimään heikentyneestä toiminnan ja investointien rahavirrasta ja kasvavasta velkaantuneisuudesta suhteessa heikentyvään taseeseen. Uudistuksen rakennejärjestelyt aiheuttavat kunnille kustannuspaineita siirtymävaiheessa ja kuntien investointimahdollisuuksien heikkeneminen vaikuttaa kielteisesti kokonaistalouden kehitykseen.

Valinnanvapausmallin vaikutuksista kustannuksiin ei ole riittävästi tietoa. On vaara että valinnanvapausmallin käyttöönotto lisää kustannuksia mm. siten, että sote tuotantoon syntyy ylikapasiteettia, jos julkisista palveluista siirrytään yksityisiin palveluihin.

Maakuntahankkeen rahoitusjärjestelyt on jo tehty siten, että maakuntauudistus voisi edetä. Kuntien talouteen tulevat erot on rajattu kohtuullisiksi, mutta samalla jäädytetään kuntien väliset veroprosenttien erot. Tämä on iso epäkohta ja kansalaisten yhdenvertaisuuden kannalta suuri ongelma. Jos kuntien verorahoitusta leikataan tasaisesti kaikilta 12,3 % tarkoittaa tämä sitä, että kuntien väliset verotuserot repeävät prosentuaalisesti isommiksi, kuin ennen uudistusta. Tällöin eri kuntien kuntalaiset ovat eriarvoisessa asemassa kun mietitään missä suhteessa he rahoittavat kuntansa palveluita.

Kun puhutaan 3 miljardin euron kustannussäästöistä on tarpeen miettiä koko sote-mittariston, hintamääritysten ja tehokkuudenlaskemisen yhdenmukaistamista maanlaajuisesti. Jos esimerkiksi puhutaan, että vanhuspalveluista säästetään n. miljardi mm. kotihoivaa lisäämällä, on syytä miettiä miten kotihoivan hintaa lasketaan (tuntiveloitus, käyntiveloitus, paikan päällä käytetty aktiiviaika...) Mittaristot pitäisi yhtenäistää ja laskuperusteet avata, jotta tavoitteiden asettaminen ja seuranta olisi yhdenmukaista koko maassa. Toimintayksiköiden sisäinen tuottavuus vaikuttaa säästöihin, tällä on isoin merkitys erikoissairaanhoidossa.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Esitykseen sisältyvä lainsäädäntö rajoittaa itsehallintoa. Tärkein itsehallintoa rajoittava tekijä on, että maakunnilla ei tulisi olemaan verotusoikeutta, vaan maakuntien talous perustuisi miltei kokonaan valtion maakunnalle osoittamaan rahoitukseen.

Maakunnista on tarkoitus luoda vahvoja organisaatioita. Maakunnat olisivat keskimäärin huomattavasti kuntia suurempia sekä kooltaan että taloudeltaan. Tästä huolimatta maakuntien itsehallinto tulee olemaan selvästi kunnallista itsehallintoa heikompaa. Näin ollen tehtävien siirtyessä kunnilta maakunnille tehtävien itsehallinnollinen ohjaus heikkenee ja vastaavasti valtion ohjaus vahvistuu. Onko tarkoituksenmukaista, että läheisyysperiaatteesta luovutaan? Tietääkö valtio miten palvelut kunnissa ja maakunnissa on tarkoituksenmukaista hoitaa ja miten huomioidaan alueiden erityispiirteet? Toteutuuko alueellinen demokratia, jos esimerkiksi vaaleilla valitun luottamushenkilön toimintaa voidaan ohjata ministeriöistä?

Maakuntien päätösvallan kapeus suhteessa suorilla vaaleilla valittuun valtuustoon muodostaa jo lähtökohtaisesti legitimitiitongelman demokratian näkökulmasta. Vaaleilla valitut päättäjät tulevat olemaan vahvassa valtion (ministeriöiden) ohjauksessa. Itsehallinnolliset organisaatiot ovat hallinnollisessa ajattelussa tähän asti edustaneet päätösvallan hajauttamista. Nyt maakunnat tulevat olemaan työvälineitä vahvistettaessa valtion ohjausta.

Yleisellä tasolla maakuntien itsehallinnon näkökulmasta keskeisiä ongelmakohtia esityksessä ovat seuraavat

- oikeus päättää palveluiden tuotantotavasta erittäin rajoitettu (valtioneuvoston päätösvalta yhteistoimintasopimuksissa ja palvelurakenteen ohjauksessa)
- laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvien palveluiden markkinoille vienti ja yhtiöittämisvelvollisuus
- maakunnan palvelulaitos
- oikeus päättää sisäisestä hallinnostaan osittain rajoitettu (mm. maakunnanpalvelulaitos, valtakunnalliset palvelukeskukset ja delegointivelvollisuudet)
- oikeus sopia rajoitettu (työnjako ja yhteistyö kuntien kanssa, valtakunnallisten in-house yhtiöiden palveluiden käyttövelvollisuus, lainanotto-oikeus)
- erityisesti järjestämislakiin sisältyvät valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja tulkinnanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakunnan operatiivista toimintaa ja päätöksentekoa

Maakuntien itsehallintoa rajoittaa edellä kuvatun lisääntyvän valtionohjauksen lisäksi laajan valinnanvapauden mukanaan tuoma markkinaohjaus.

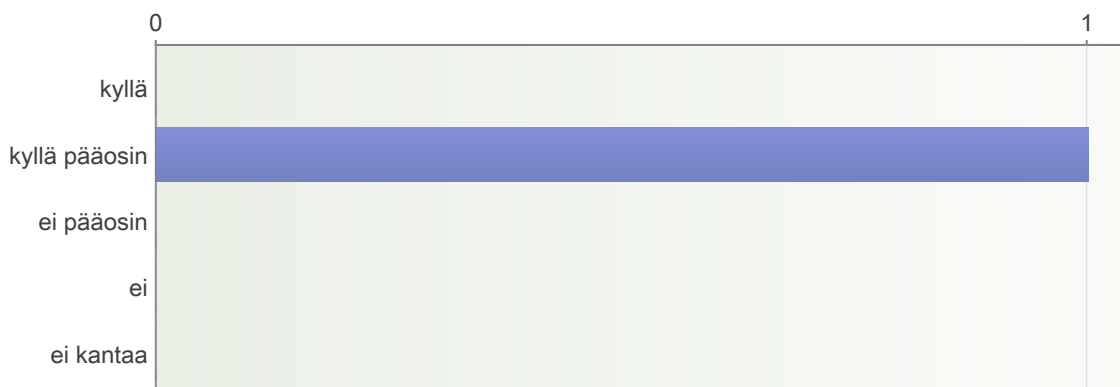
Asukkaiden osallistumisoikeuksia koskeva sääntely maakunnissa vastaa kuntalain sääntelyä.

Maakuntavaltuuston tulee luoda edellytykset asukkaiden suoralle osallistumiselle. Ehdotus maakuntalaiksi antaa siihen toimivat puitteet.

Maankäytön asumisen ja liikenteen sopimusten osalta sopijapuolina tulisi jatkossa olla maakunnat ja ministeriön, ei seutuhallinnon ja ministeriön välillä. Tällä ehkäistään sitä, että keskuskunnat eivät lähde kehittämään muusta maakunnasta erillisenä.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

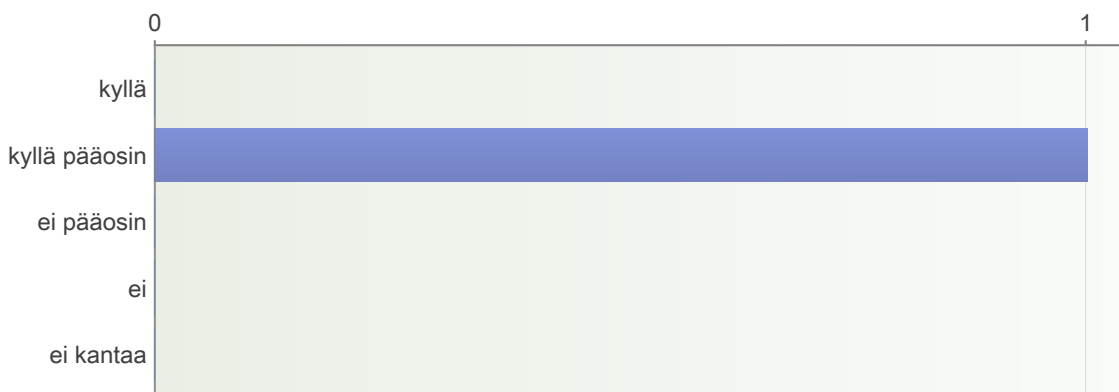
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Ehdotetun luonnoksen maakuntalaiksi on tarkoitus luoda edellytykset perustuslaissa turvatuille itsehallinnolle kuntia suuremmilla hallintoalueilla. Maakuntien itsehallinto on kuitenkin vaarassa jäädä liian suppeaksi, koska maakunnilla ei olisi verotusoikeutta, lainsäädäntö suoraan määrittelee pitkälle esimerkiksi organisointia ja palveluiden tuotantoa ja hallinnollinen valtionohjaus on vahvaa myös operatiivisella tasolla. Lakiluonnoksen hallintoa ja johtamista (valtuusto, maakuntahallitus ja niiden tehtävät sekä oikeus hallintosäännöllä päättää toimielin- ja viranhaltijaorganisaatiosta), luottamushenkilöitä, päätöksentekoa, taloutta ja tarkastusta sekä toimintaa markkinoilla koskevat säännökset vastaavat pitkälti kuntalain sääntelytapaa ja ne antavat hyvän pohjan maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle. Lakiluonnoksessa esitetty malli palveluiden tuottamisen ja järjestämisen erottamiseksi yhtiöittämisvelvoitteineen tulee vaikeuttamaan ja monimutkaistamaan maakuntakonsernin ohjausta ja johtamista. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö ja maakuntalain 6 §:ssä lueteltuja tehtäväalueita koskeva erityislainsäädäntö on valmisteilla, eikä niiden sisällöstä ole riittävästi tietoa. Tämä on merkittävä ongelma sekä lausunnon antajien että eduskuntakäsittelyn näkökulmasta, mihin perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota edellisen sosiaali- ja terveydenhuollon lakipaketin yhteydessä. Kunnan ja maakunnan yhteistoiminta Maakuntalain tulee olla kuntalain tapaan joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan. Maakuntalakiin tulee lisätä säännös, joka mahdollistaa maakunnan ja kuntien välisen yhteistyön ja sopimisen sekä tehtävien hoitamisen samaan tapaan kuin yhteistyö kuntien kesken on kuntalain mukaan mahdollista. Maakuntien ja kuntien joustava mahdollisuus sopia tehtävistä on perusteltua myös siksi, että se mahdollistaa tarvittaessa maakuntien keskuskaupunkien ja suurimpien kaupunkiseutujen erityisroolin huomioimisen annettavassa lainsäädännössä monien elinvoimatehtävien, kuten työllisyyden edistämisen, innovaatio- ja kilpailukykykypolitiikan sekä kotouttamisen, tehokkaassa hoitamisessa alueelliset erityispiirteet huomioiden. Erityisesti suurilla kaupunkiseuduilla on tärkeää varmistaa, että neuvottelut maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimusten sekä kasvusopimusten sisällöstä käydään jatkossakin asianomaisten ministeriöiden kanssa ja mahdollisuudet niiden solmimiseen turvataan. Maakuntalakiluonnoksen 15 §:ssä säädetään maakunnan ja sen alueen kuntien neuvottelumenettelystä valtuustokausittain. Säännös on tärkeä, mutta riittämätön. Se turvaa maakunnan ja sen alueen yhteistyön poliittisen tason tarkastelun, mutta ei mahdollista maakunnan ja kunnan sopimuksia tuotannon ja järjestämisvastuun siirrosta. Maakuntalakiluonnoksen 6 § 2 momentin 3 kohdan säännös, jonka mukaan tehtäviä voidaan siirtää kunnilta maakunnille vain kaikkien kuntien niin sopiessa on liian tiukka. Sopimismahdollisuus pitää olla myös yksittäisillä kunnilla ja kuntaryhmillä. Kunnat ja maakunnat ovat molemmat viranomaisia, joilla on itsehallinto. Maakuntien asukasphoja muodostuu alueen kuntien asukkaista, jotka valitsevat päättäjät sekä kuntiin että maakuntiin. Osa

päätäjistä tulee toimimaan sekä kunta- että maakuntatasolla. Kunnilta ja aluehallinnolta siirtyy merkittäviä tehtäviä maakunnille ja niiden välillä on jatkossakin sekä toiminnallinen että taloudellinen yhteys. Päätökset ja toimenpiteet kunnissa vaikuttavat maakuntaan ja päinvastoin. Kuntien ja maakuntien yhteistyölle ei tule luoda lainsäädännöllisiä esteitä. Kunnan ja maakunnan jäykkä toimivaltaraja uhkaa aiheuttaa päällekkäisyyksiä ja palveluaukkoja. Paikallisesti ja alueellisesti erilaiset ratkaisut tulee mahdollistaa lainsäädännöllä. ICT-palvelukeskuksien osalta olennaista on miettiä mitkä järjestelmät tulevat ohjaamaan valtion, maakuntien toimintaa ja miten konversio järjestetään. Konversioajat ja haasteet ovat jo pienissäkin muutostilanteissa suuria. Maakuntien palvelukeskukset. Maakuntalakiluonnoksen 16 luvun säännökset valtakunnallisista palvelukeskuksista tulee poistaa laista. Maakunnat ovat itsehallinnollisia yksiköitä ja palvelujen järjestämisen organisointitapa tulee olla maakuntien päätettävissä. Tukipalveluiden organisoiminen tulee perustua maakuntien päätöksille. Sinällään tukipalveluiden järjestäminen laajassa yhteistyössä on perusteltua ja kunnilla ja sairaanhoitopiireillä on tästä hyviä kokemuksia. Tukipalveluissa toimii tällä hetkellä suuri määrä valtakunnallisia, maakunnallisia ja alueellisia yhtiöitä, joilla on osaaminen ja resurssit toteuttaa laajoja muutosprosesseja ja tuottaa palvelut julkisille organisaatioille. Investoinnit järjestelmiin, osaamiseen ja henkilöstöön olisivat huomattavasti edullisemmat kuin kokonaan uusia organisaatioita perustettaessa. Useat yhtiöt ovat jo osavaltakunnallista tai maakunnallista rakennetta. Luonnoksesta puuttuvat kokonaan arviot uusien palvelukeskusten perustamiseen, investointeihin, järjestelmiin sekä henkilöstö- ja muihin menoihin liittyvistä kustannuksista. Luonnoksesta puuttuvat myös yhtiöiden liiketoimintasuunnitelmat ja ennakoitujen kassavirrat sekä selvitykset niiden markkinavaikutuksista. Palvelukeskuksia ollaan perustamassa ilman minkäänlaisia selvityksiä niiden kustannuksista. Palvelukeskuksia koskevat säännökset rajoittavat maakunnan oikeutta päättää tukipalveluiden tuotantotavasta. Lakiluonnosten mukainen järjestely veisi tukipalveluita koskevan päätöksenteon kauas niiden käyttäjistä. Maakunnilla olisi yhtiöiden palveluiden käyttövelvollisuus, mutta rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa niiden sisältöön.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakunnan tehtäviä koskeva erityislainsäädäntö on valmisteilla, joten tehtäväkokonaisuus sekä kuntien ja maakunnan suhde ovat vielä avoimia kysymyksiä. Maakuntalakiluonnoksessa maakunnille on säädetty yhteensä 25 lakisäateistä tehtäväaluetta joiden tarkempi sisältö määritellään erityislainsäädännössä. Sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon sekä maaseutuhallinnon ja lomituksen tehtävät siirtyvät kunnilta. Muilta osin kysymys on valtion aluehallinnon lakisäateisistä maakunnille siirtyvistä tehtävistä. Maakunnille säädettyjen tehtävien sisältö tullaan määrittelemään kutakin tehtävää koskevassa

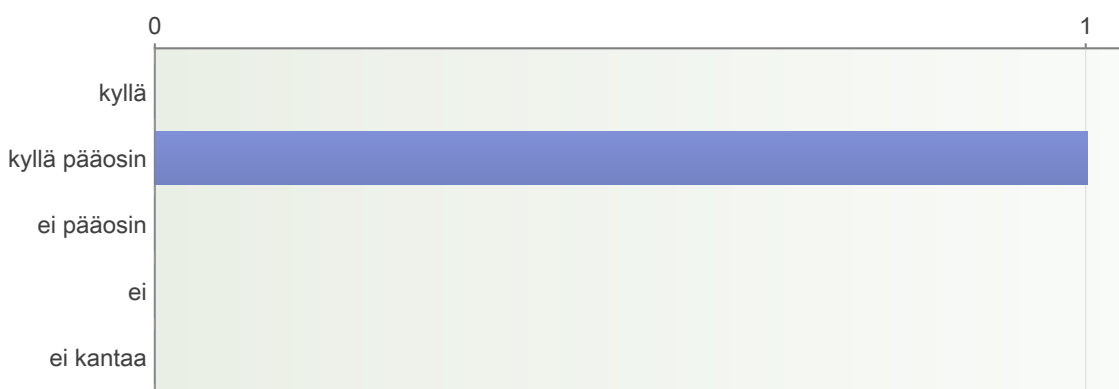
erityislainsäädännössä. Erityislainsäädännön uudistaminen ja muutokset ovat vielä valmistelussa, joten tässä vaiheessa ei ole edellytyksiä arvioida tehtäväkokonaisuutta yksityiskohtaisemmin. Jatkovalmistelussa on syytä kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että erityislainsäädännössä määritellään maakunnalle siirrettävät tehtävät siten, että ne eivät ole päällekkäisiä tai rinnakkaisia kuntien tehtävien kanssa ja tehtävät ovat tarkkaan määriteltäviä. TE-palveluiden selkeyttäminen ja uudistaminen yritys- ja asiakaslähtöisiksi kasvupalveluiksi on tavoiteltava uudistus. Keskeistä on kuitenkin se, että elinkeinojen kehittämiseen liittyviä tehtäviä ei uudisteta siten, että ne olisivat päällekkäisiä kuntien tehtävien kanssa. Kunnilta ei siirry näihin liittyviä tehtäviä maakunnille. Maakunnilla ja kunnilla tulee toisaalta olla oikeus sopia ELY -keskuksista maakunnille siirtyvien palveluiden hoitamisesta kunta- ja maakuntakohtaisesti. Niille kunnille, joiden elinkeinopoliittisiin tavoitteisiin ja tehtäviin kuuluu myös nykyisten TE-palveluiden tai tulevien kasvupalveluiden tarjoaminen kunnassa toimiville yrityksille, tulee antaa oikeus myös vastata palveluista. Esityksessä työllisyys ja yrityspalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtion TE - hallinnolta maakunnalle. Maakunnan tulee voida sopia alueen kuntien kanssa tarkoituksenmukaisesta yhteistyöstä, työnjaosta ja resurssien kohdentamisesta. Maakunnan tulee myös voida siirtää järjestämisvastuu yhdelle tai useammalle kunnalle / kaupungille, jolla maakunnan arvion mukaan on riittävät taloudelliset ja muut voimavarat näiden tehtävien hoitamiseksi. Maakunta voisi myös tällöin jakaa järjestämisvastuun kunnan tai kuntien kesken mikäli se on tarkoituksenmukaista. Nämä valtiolta maakunnalle siirtyvät tehtävät tulee rahoittaa rahoitusperiaatteen mukaisesti kokonaan valtion varoista. Kuntien työllisyys - ja yrityspalveluihin suuntaamat panostukset säilyvät kunnilla alueen ja kunnan elinvoiman tukemisen resursseina ellei maakunnan ja maakunnan kuntien tai maakunnan ja yksittäisen kunnan kesken toisin sovita.

Aluekehittämisviranomaisten tehtävien siirto maakunnalle on tarkoituksenmukaista. Nykyiset liittojen aluekehitysviranomaistehtävät sekä pääosa ELY -keskusten tehtävistä kootaan yhteen maakunnalliseen organisaatioon. Samalla kootaan yhteen keskeiset kansalliset ja EU -kehittämismäärärahat. Rahoitettavien hankkeiden tulee perustua maakunnan strategiaan ja sen mukaisesti toteuttamaan kuntien ja muiden kumppaneiden kanssa valmisteltua maakuntaohjelmaa. Perustelutekstiin tulee lisätä kunnat keskeisinä aluekehittämisen toimijoina. Maakuntakaavoituksen siirtymisestä maakunnan liitoilta maakunnille seuraa tarve tarkastella maankäyttö- ja rakennuslain kaavajärjestelmää laajemminkin. Maakuntakaavoituksen tulisi jatkossa keskittyä selvemmin ja strategisemmin aluerakenteen kannalta keskeisiin kysymyksiin. Kuntien ja kaupunkiseutujen onnistuminen elinvoimapolitiikassa edellyttää, että niillä säilyy oikeus itsenäisiin valintoihin maapolitiikassa, kaavoituksessa ja toteuttamisen ohjelmoinnissa. Maakuntien tehtävät ja vastuut tienpidossa suhteessa tienpidosta osaltaan vastaavaan Liikennevirastoon edellyttävät selventämistä. Valtakunnallisen tieverkon toimivuuden kannalta on olennaista, että se suunnitellaan, rakennetaan ja kunnossapidetään yhtenäisten periaatteiden pohjalta. Tämä tulee varmistaa organisaatoratkaisussa. Maakuntien tehtävät ja vastuut tienpidossa suhteessa tienpidosta osaltaan vastaavaan Liikennevirastoon edellyttävät selventämistä. Valtakunnallisen tieverkon toimivuuden kannalta on olennaista, että se suunnitellaan, rakennetaan ja kunnossapidetään yhtenäisten periaatteiden pohjalta. Tämä tulee varmistaa organisaatoratkaisussa. Maakuntien tehtävät ja vastuut tienpidossa suhteessa tienpidosta osaltaan vastaavaan Liikennevirastoon edellyttävät selventämistä. Valtakunnallisen tieverkon toimivuuden kannalta on olennaista, että se suunnitellaan, rakennetaan ja kunnossapidetään yhtenäisten periaatteiden pohjalta. Tämä tulee varmistaa organisaatoratkaisussa. Maatalouden ja maaseudun kehittäminen. Tehtäväalue tulee muuttaa kuulumaan seuraavasti: Maaseudun kehittäminen sekä maa- ja elintarviketalouden, maaseutuelinkeinojen ja maatilatalouden sekä kala- ja riistatalouden edistäminen ja rahoittaminen, viljelijätukitehtävät sekä näihin liittyvät palvelut. Pelastustoimen järjestäminen 18 maakunnalliseen pelastuslaitokseen on parempi ratkaisu kuin pelastustoimen järjestäminen viiden maakunnan tehtävänä. Lainsäädännössä on kuitenkin pelastuslaitosten määrästä riippumatta turvattu pelastuslaitosten mahdollisuus toimia ensihoidon palveluntuottajina. Vesihuolto on osa kuntien vastuulla olevan rakennetun ympäristön palvelukokonaisuutta ja vesihuollon järjestämisvastuu tulee olla jatkossakin kunnalla. Vesihuollon suunnittelutehtävää ei tule antaa maakunnille. Kyse ei ole tehtävän siirrosta, vesihuollon suunnittelu ei ole nykyisin ELY -keskuksen tehtävä. Vesilain valvontatehtävät soveltuvat parhaiten maakuntien vastuulle osana vesiasioiden kokonaisuutta. Maakunnallinen koordinaatio edesauttaisi toivottavasti myös sitä, että jokin kunta ei voisi lähteä perustamaan esimerkiksi tekopohjavesilaitoksia toisen kunnan alueelle tämän elinvoimaa selvästi heikentäen. Jatkovalmistelussa on vielä selvitetävä mahdollisuudet koota ELY-keskusten ympäristötehtäviä luonnoksessa esitettyä laajemmin maakuntien vastuulle. Niiden

siirtäminen ehdotetussa laajuudessa valtion uusimuotoiseen valtakunnalliseen viranomaiseen erkaannuttaa tehtäviä aluetasolta - maakunnista ja kunnista. Aluehallintovirastojen ympäristölupamenettelyjä tulee keventää ja siirtää luvitustehtäviä kunnille turvaten samalla vastaavat voimavarat. Maakunnan alueellisen kehittämistehtävän kannalta on ongelmallista, että liikennepalveluiden ja henkilöliikenteen kehittämisen ja järjestämisen osalta maakunnassa tulee olemaan kaksi toimivaltaista viranomaista: maakunta ja keskuskaupunki. Tämä johtuu siitä, että esityksen mukaan kaupunkiseuduille tulee jäämään nykyisen joukkoliikennelain (tulevan Liikennekaaren) mukainen toimivalta liikennepalvelujen järjestämisessä omalla alueellaan, kun maakunnan muiden (reuna-alueen) kuntien osalta toimivalta siirtyy Ely:n toimintojen myötä maakunnalle. Tämä toimivaltaraja vaikeuttaa toimintojen yhteensovittamista ja mm. sujuvien matkaketjujen muodostamista ja yhtenäisten lippujärjestelmien kehittämistä maakunnan alueella. Lainsäädännön (maakuntalaki ja liikennekaari) tulisikin jatkossa mahdollistaa maakunnan joukkoliikennepalvelujen järjestäminen, kuntien niin halutessa, yhden viranomaisen toimesta, joka voisi olla joko keskuskaupunki tai maakunta. (On todennäköistä, että tulevan maakunnan päätösvalta painottuu kaupunkiseuduilta tuleviin edustajiin. Demokratianäkökulmasta onkin ongelmallista, että maakuntavaltuustossa kaupunkiseutujen edustajat päättävät reuna-alueiden olosuhteisiin ja toimintoihin vaikuttavista asioista ja kaupunkien omissa päätöksentekokelemissä kaupunkiseudun vastaavista kysymyksistä. Näin tulee tapahtumaan, mikäli lainsäädäntö antaa muita kuntia laajempia toimivaltuuksia kaupungeille tai kaupunkiseuduille.) Maakunnan tehtävät ja vastuut tienpidosta (vrt. Liikennevirasto) edellyttävät selventämistä. Tieverkon toimivuudella, välityskyvällä ja asianmukaisella kunnossapidolla on olennainen merkitys sekä elinkeinoelämälle että kansalaisille. On tärkeää, että sekä valtakunnalliset että alemman asteiset tieyhteydet suunnitellaan, rakennetaan ja kunnossapidetaan yhtenäisten periaatteiden mukaan huomioiden kuitenkin alueelliset olosuhteet. Elinvoima- ja työllisyysasioiden osalta maakuntien ja kuntien välistä tehtäväjakoa on täsmennettävä. Elinkeinoelämän ja elinkeinojen innovaatioympäristön kehittämistä ei voida etäännyttää kuntien toimista, koska kunnille jää joka tapauksessa vastuu työllisyyden hoidosta ja kehittämisestä. Haasteita nähdään elinkeinopalvelujen, aluekehittämisen ja maankäytön suunnittelun yhteistyöpinnoissa kuntien suuntaan. Näiden osalta pitää päästä selkeämpään säädöstöön lähtökohtana kuntien yleinen toimivalta ja maakuntien rajattu toimivalta. Kun kuntien rooli muuttuu huomattavasti palvelujen tuottajasta paikallisen elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämiseen, niin kunnille pitää antaa myös oikeudet näiden tehtävien hoitamiseen. On myös olennaista tarkentaa sitä, mitä käy kuntien taloudelle jos sote-henkilöstö muuttaa kunnasta pois maakunnan tarjoamien töiden perässä ja kuntien verotulot vähenevät merkittävästi. Koulukuraattori ja -psykologipalveluja ei saa siirtää kunnilta maakunnalle.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

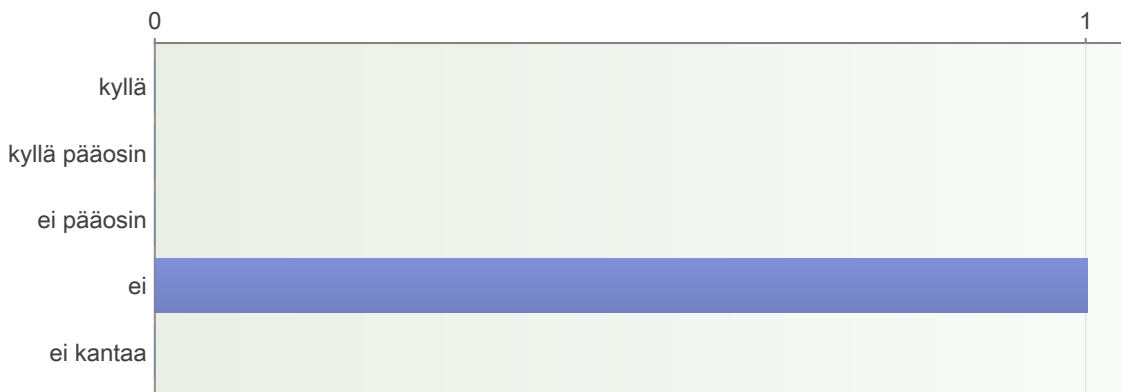

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntalakiluonnos vastaa kuntalain sääntelyä. Maakuntavaltuuston tulee luoda edellytykset asukkaiden suoralla osallistumiselle. Ehdotus antaa siihen toimivat puitteet. Kuntien omat osallistamiskanavat luovat pohjan maakunnalliseen vaikuttamiseen.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

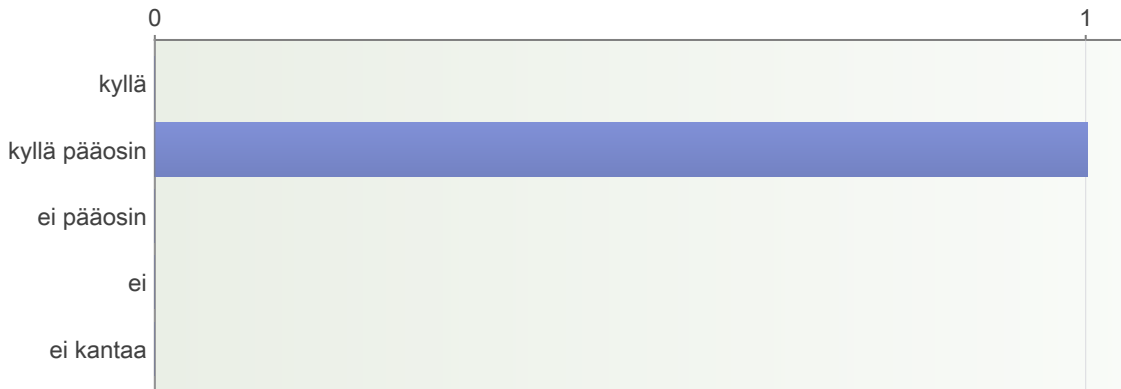

Avoimet vastaukset: ei

- Maakuntalakiluonnoksen 9 luvun säännökset maakunnan palvelulaitoksesta eivät ole perustelutuja ja tulee poistaa. Vaaleilla valitulla maakuntavaltuustolla tulee olla suorat vaikutusmahdollisuudet sen vastuulla olevien palveluiden strategiaan linjauksiin ja oman palvelutuotannon kokonaisuuteen. Maakunnan yhteyteen perustettava erillinen ja kokonaan uusimuotoinen oikeushenkilö ja palvelujen erottaminen tämän erillisen oikeushenkilön vastuulle saa aikaan raja-aidan, joka luo esteitä toiminnan johtamiselle sekä maakunnan toiminnan ja talouden kokonaisuuden hallinnalle. Kysymys on tilaajan ja tuottajan erottamisesta, joka kunnissa saatujen kokemusten mukaan aiheuttaa epäselvyyttä johtamis- ja vastuusuhteissa ja lopulta myös kustannusten nousua. Järjestämisvastuun ja operatiivisen johtamisen erottaminen aiheuttaa toisaalta hallinnon päällekkäisyyttä ja toisaalta asiantuntemuksen painottumista operatiiviselle puolelle. Demokratian toteutuminen jää ehdotetussa mallissa väliilliseksi. Maakuntavaltuuston päätösvaltaa rajattaisiin merkittävästi suhteessa sen keskeisempään tehtävään eli sosiaali- ja terveyden huollon järjestämiseen. Myös pelastustoimen varautuminen häiriötilanteisiin ja turvallisuuteen edellyttävät vahvaa järjestäjän roolia. Palvelulaitosta koskevien ehdotusten taustalla on tarve tehdä palvelutuotannon talous ja kustannusrakenne läpinäkyväksi. Sama tavoite voidaan saavuttaa edellyttämällä palvelutuotannon talouden eriyttämistä ja kustannusten läpinäkyvyyttä siten, että niitä voidaan vertailla muiden palvelutuottajien kustannusrakenteisiin.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Rahoituksen yleiskatteellisuudesta johtuen maakunnilla on mahdollisuus päättää saamansa rahoituksen käytöstä. Tämä on välttämätöntä maakuntien itsehallinnon toteutumisen kannalta. Yleiskatteellisuudesta tulee pitää kiinni, eikä mitään osaa maakuntien saamasta rahoituksesta saa korvamerkitä tiettyihin menoihin. Tämä koskee myös sekä uudistuksen seuraavassa vaiheessa maakunnille siirrettäviä valtion tehtäviä että monikanavarahoituksen purkamisen myötä maakunnille siirrettäviä tuloja. Maakuntalakiin ehdotetut säännökset alijäämän kattamisvelvollisuudesta ja siihen liittyvät kriisimaakuntakriteerit sekä lainanaotto-oikeuden rajoittamisesta ovat liian tiukat ja ne ovat ongelmalliset maakuntien itsehallinnon näkökulmasta. Vaarana on, että monet maakunnat joutuvat hyvin nopeasti arviointimenettelyyn. Kaksi vuotta on liian lyhyt aika aidosti muuttaa pysyvästi toiminnan rakenteita. Yleiskatteellinen rahoitus edellyttää voimavarojen käytöstä laajaa neuvottelukierrosta ja käynnistää myös maakunnan sisäisen lobbauksen. Riskinä on, että ainakin siirtymävaiheessa voimavarojen kohdentaminen ei täysin onnistu, millä on iso merkitys palveluiden saatavuuteen ja kattavuuteen.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Mikä on kunnan rooli maakunnan strategian valmistelussa? Tämä kaipaa selvennystä.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

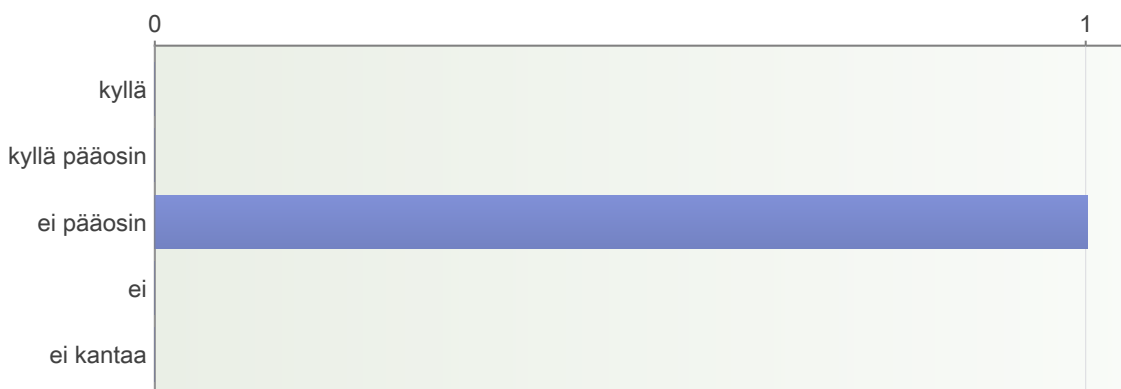

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Vaikka pykälällä on tarkoitus turvata palveluiden läheisyyttä, se mahdollistaa myös erittäin pitkälle viedyn palveluiden keskittämisen väliin kriteereihin perustuen. Tietyn asteinen palveluiden keskittäminen on tarpeen kokonaiskustannustan hillitsemisen ja riittävien henkilöstöresurssien turvaamisen näkökulmasta. Maakunnan asukkaiden palvelujen saatavuuden kannalta olennaista on valinnanvapausmallin toteuttamista. Lakiluonnoksen mukaan erityistason sairaanhoidon lisäksi myös sosiaalihuollon erityisryhmien tai muiden vaativien sosiaalipalvelujen palvelutuotannon toteutus voidaan osoittaa asetuksella säädettävän maakunnan tehtäväksi. Sosiaalihuollon palvelujen keskittämisestä ja niistä palveluista, joita on tarkoitus keskittää, ei lausuntoa annettaessa ole tietoa. Maakunnalla ja kunnalla on yhteinen, iso intressi edistää kansalaisen terveyttä ja hyvinvointia siten, että julkisten varojen käyttö on tarkoituksenmukaista. Tähän tarvitaan aitoa yhteistyötä maakunnan ja kunnan välillä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tulee myös valvoa.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

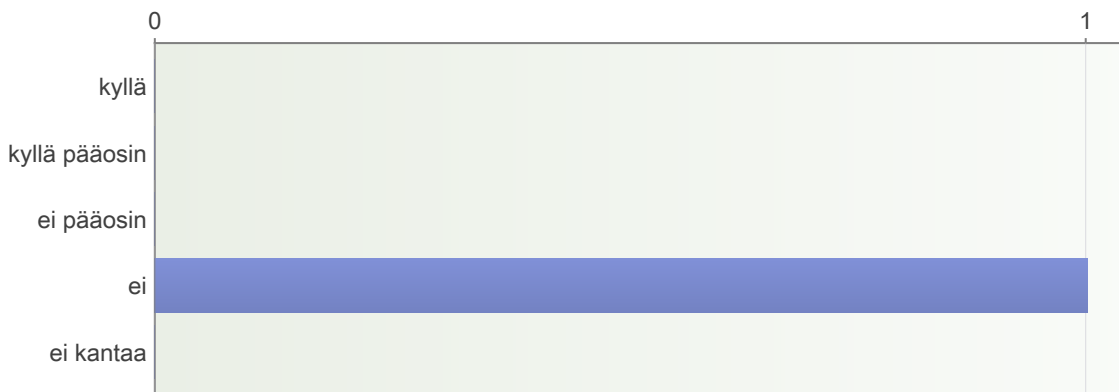

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Yhteistyöalueen maakuntien keskenään solmima yhteistyösopimus on sinällään sopimusosapuolia sitova ja sisällöltään laaja. Sitovuus ei ole perustelua siltä osin kuin valtiolle on annettu toimivaltaa päättää maakuntien yhteistyösopimuksesta lakiluonnoksen 18 §:n mukaisesti. Valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja tulkinnanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakuntien operatiivista toiminta ja päätöksentekoa eivät ole hyväksyttäviä maakunnan itsehallinnon toteutumisen kannalta. Järjestämislain 18 § valtioneuvoston toimivallasta päättää yhteistoimintasopimuksista pitää poistaa lakiluonnoksesta selvästi itsehallinnon vastaisena.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

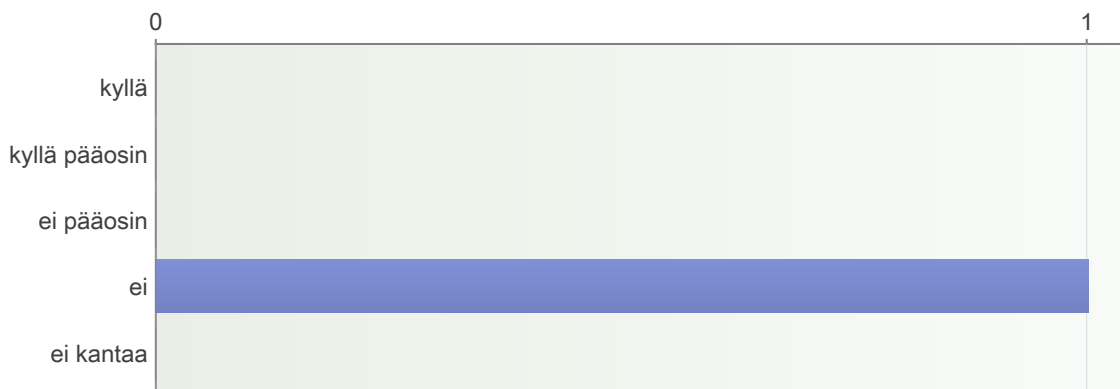

Avoimet vastaukset: ei

- Uudistukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tulee asiakaslähtöisen integraation toteutua peruspalveluiden ja erityispalveluiden sekä sote-peruspalveluiden ja maakunnan vastuulla olevien sotepalveluiden ja myös pääosin kuntien vastuulle jäävien hyvinvointipalveluiden välillä. Asiakaslähtöinen integraatio ei toteudu lakiesityksessä. Uudistuksen kokonaisuuteen liittyvät valinnanvapaus, monituotajamalli ja yhtiöittämisvelvoite vaarantavat integraation toteutumisen ja edellyttävät maakunnalta sellaista järjestämisisosaamista, josta ei ole missään aiempaa kokemusta.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

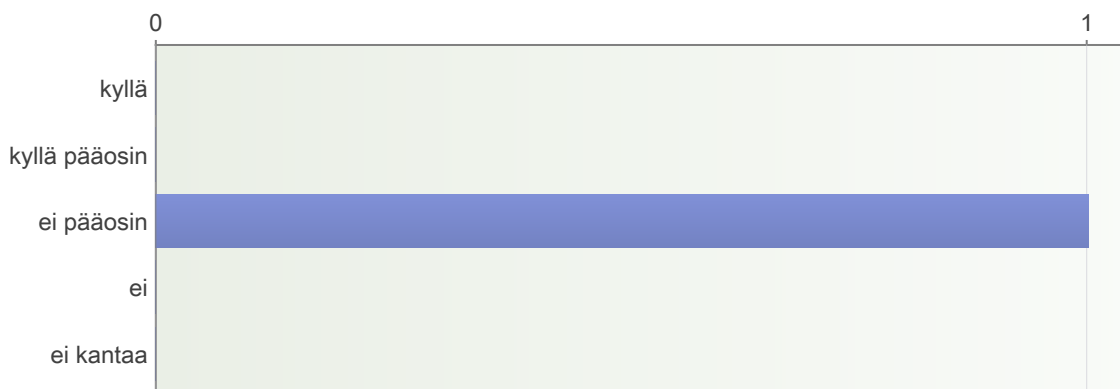

Avoimet vastaukset: ei

- Maakuntien palvelujen järjestämiseen kohdistuvan valtion ohjauksen tulisi kohdistua ainoastaan strategisiin tavoitteisiin sekä maakuntien välisen työnjaon näkökulmasta strategisesti merkittäviin kohteisiin. Valtakunnalliset ja tarvittaessa erikseen kullekin maakunnalle asetettavat sosiaali- ja terveydenhuollon strategiset tavoitteet sekä ministeriön ja maakuntien neuvottelumenettely ovat riittäviä ohjausvälineitä. Valtiolla ei tule olla oikeutta puuttua maakuntien operatiiviseen toimintaan.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

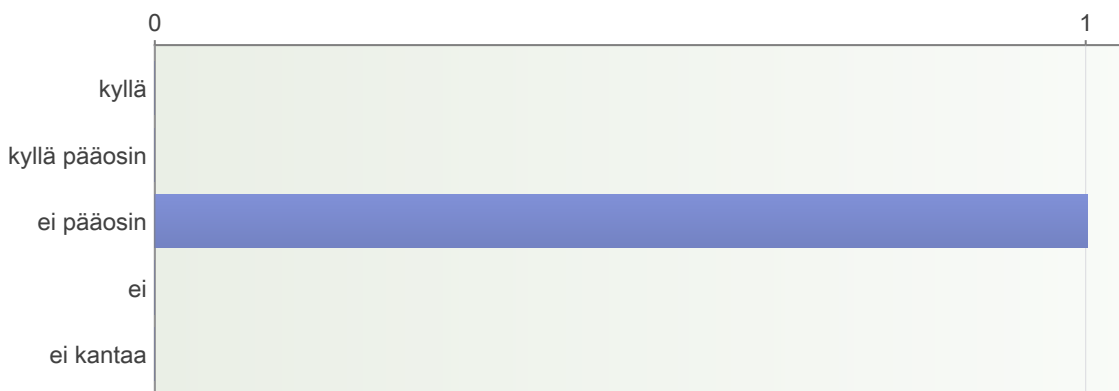

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Järjestämistehtävien ja palvelutuotannon hallinnollista erottamista sekä maakunnan palvelulaitosta koskeva sääntely kaventaisi maakuntien mahdollisuutta päättää palvelutuotannon tarkoituksenmukaisesta ja tehokkaasta organisointitavasta maakunnan erityispiirteet huomioiden. Järjestely synnyttäisi tarpeetonta päällekkäistä hallintoa ja hallintokustannuksia sekä heikentäisi maakunnan ja tätä kautta koko kansallisen ohjausjärjestelmän kykyä palvelutuotannon ohjaukseen. Lisäksi tulee huomioida, että maakuntien palvelulaitos olisi täysin uuden tyyppinen julkinen organisaatiomuoto, josta ei ole aiempia kokemuksia. Ehdotuksen mukaista järjestelyä arvioitaessa on huomattava, että useat kunnat ovat kokeilleet tilaajatehtävien ja palvelutuotannon hallinnollista erottamista omassa toiminnassaan, mutta järjestelyistä on viime aikoina luovuttu niistä saatujen huonojen kokemusten vuoksi. Lakiesityksen perusteluistakaan ei käy ilmi, miksi tilaaja-tuottajamallia ehdotetaan otettavaksi käyttöön vaikka mallista on pääsääntöisesti huonoja kokemuksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Valinnanvapaus ja siihen liittyvä yhtiöittämisvelvoite on ongelmallinen monesta eri näkökulmasta ja se on vaikeasti ratkaistavissa kestäväällä tavalla. Ongelmakohtia ovat mm. julkisen vallan käyttö, palveluketjun integraation toteutumismahdollisuudet sekä sote-järjestämisen muuttuminen ennakoimattommaksi ja vaikeammin hallittavaksi kokonaisuudeksi.

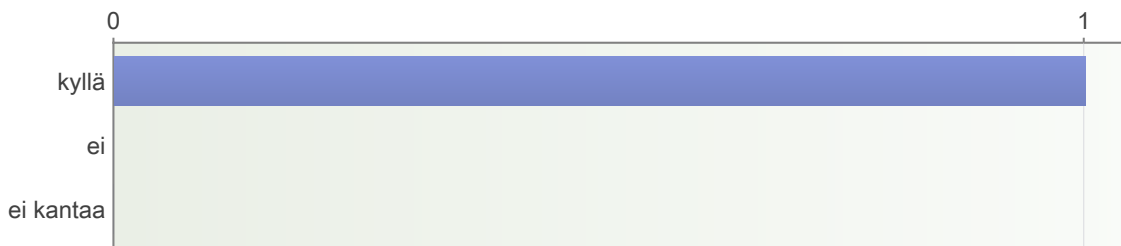
18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Miten maakunta antaa tukeaan kunnille terveyden edistämisen tehtävään? Mitä tukea tarvitaan? Yhteinen valmiussuunnittelu on hyvä ideana, mutta kuinka se tehdään, kuka siitä vastaa? Ovatko lain 60 §:n määräajat riittävät?

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

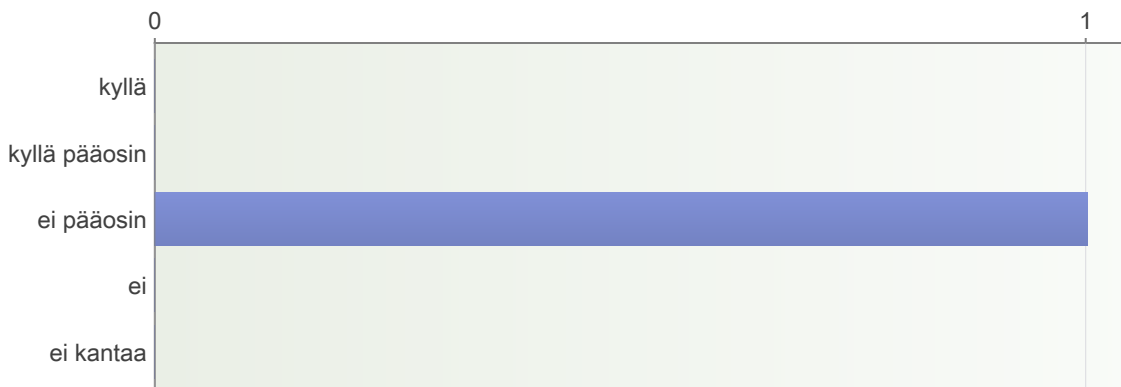
- Kuntien kantoja siitä, mihin maakuntaan he haluavat kuulua, tulee kuulla.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väli aikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väli aikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Väliaikaisen toimielimen asemaa ja päätöksentekoa tulee selkeyttää toimintaan on varattava riittävä rahoitus. Kunnille selvitystyöstä aiheutuvat kustannukset on korvattava. Voimaanpanolakiehdotuksen mukaan maakunnan liitto asettaa väliaikaisen valmistelutoimielimen laissa mainittujen viranomaisten sopimuksen mukaisesti. Valmistelutoimielimellä on laaja valmisteluvastuu maakunnalle siirtyvien tehtävien, siirtyvän omaisuuden ja henkilöstön, tietojärjestelmien, aloittavan maakunnan talouden sekä luottamus- ja viranhaltijaorganisaation valmistelussa. Lainsäädäntöä tulisi täsmentää siltä osin, miten väliaikaishallinnon päätösten valmistelu ja täytäntöönpano käytännössä hoidetaan esimerkiksi tukeutuen soveltuvin osin kuntalakiin ja nykyisten maakuntien liittojen hallinto- ym. sääntöihin. Väliaikaisen toimielimen rahoitus on auki. Lähtökohtana näyttäisi olevan, että nykyinen työnantaja myöntää virkavapautta ja vapauttaa viranhaltijan maakunnan valmistelutehtäviin. Kaiken kunnissa tehtävän omaisuuteen, sopimukseen, lainoihin ja henkilöstöön ja muuhun maakunnan tehtäviin liittyvän selvitystyön lisäksi kysymys on merkittävästä kustannuksesta. Valmisteluun liittyvät kustannukset tulee korvata kunnille täysimääräisesti.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

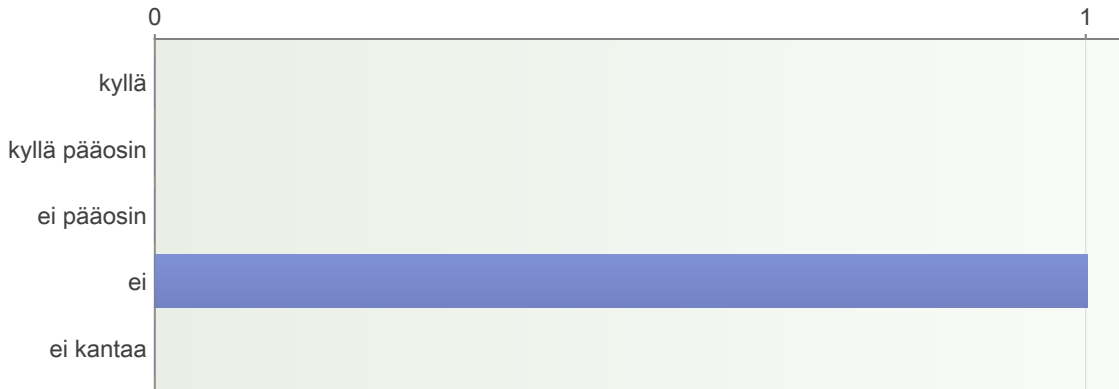
Avoimet vastaukset: kyllä

- Ehdotukseen ns. voimaanpanolaista on valmisteltu muun muassa liikkeen luovutukseen liittyvät säädökset. Yhdytään Suomen Kuntaliiton ja KT Kuntatyönantajat näkemykseen, että yli 220 000 palkansaajan siirto kunta- ja valtiosektorilta maakuntiin tulee tehdä yhteneväisin perustein. Valittu mekanismi, liikkeen luovutus, on kannatettava, koska järjestämis- ja tuottamisvastuu siirtyy ko. yksiköistä maakunnille ja yksiköt lakkaavat toimimasta. KTN mukaan palkkaharmonisointi tarvitsee pitkän siirtymäajan ja tulee maksamaan jopa satoja miljoonia euroja, mitä tuskin on otettu huomioon sote-uudistuksen kustannusten säästötavoitteita asetettaessa. On kuitenkin äärimmäisen olennaista, että määritetään se, mitä tarkoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palvelutuotannon tukipalvelutehtävillä. Mikäli esimerkiksi ruokahuollon henkilöstöstä yksittäisten henkilöiden työjyvityksestä vähintään puolet kohdentuu sosiaali- tai terveydenhuollon tukitehtäviin ja henkilöstöä siirretään esityksen mukaisesti maakunnille, on kunnan kartoitettava kokonaisuutena valmistuskeittiöiden resursointia täysin uusien laskelmien mukaisesti. Pahimmassa tapauksessa keittiöihin jäisi

tyhjäkäyttöä ja keittiön toimintaa jouduttaisiin ajamaan alas ennakoimatta.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Perustuen tohtori Kauko Heurun lausuntoon todetaan seuraava: Perustuslain 121 § suojaa kunnallista itsehallintoa kokonaisuudessaan, sekä kuntia että kuntayhtymiä. Normatiivinen perustuslaillinen säännös, joka tämän luo tämän aseman on perustuslain 121 §. Kuntien ja kuntayhtymien täyttä korvausta vastaamaton omaisuuden otto olisi mitä selvemmin kunnallisen itsehallinnon perustuslaillisen aseman loukkaus. Kuntayhtymän jäsenkunnalla ja kuntayhtymällä on erityislaatuinen omistamiseen liittyvä suhde. Vaikka kunnat eivät suoranaisesti omista kuntayhtymiä, niillä on kuitenkin kuntayhtymän perussopimuksessa määrätty osuus kuntayhtymän varoihin ja vastuu sen veloista sekä kuntayhtymän taloutta koskevista muistakin asioista. On huomattava, että kuntayhtymän sellaisten menojen rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuiksi, vastaavat jäsenkunnat siten kuin kuntien välisestä vastuunjaosta on perustamissopimuksessa sovittu. Tämä koskee sekä käyttötaloutta että pääomataloutta. Varsinaisesti tämän tarkastelun kannalta oleellisin asia konkretisoituu kuntayhtymän purkautuessa, jolloin sen varat jaetaan loppuselvityksen osoittamalla tavalla jäsenkunnille; yleensä jäsenkuntien edellä mainittujen osuuksien mukaisessa suhteessa. Toisin sanoen kuntayhtymän purkautuessa sen omaisuus palautuu jäsenkuntien omistusoikeuden piiriin. Kuntayhtymän omaisuus on saman perustuslainsuojan piirissä kuin kunnan omaisuus. Kuntien sote- kiinteistöomaisuuden osalta tulisi valmistelussa palata ns. laajaan jakautumismalliin, jossa kuntien sote-omaisuus siirtyisi maakunnille tasearvolla. Kuntayhtymät tulee purkaa perussopimustensa mukaisesti huolehtien että purkaminen sekä omaisuuden siirto maakunnille ei aiheuta peruskunnille kuntayhtymäosuuksien alaskirjauksia eikä taloudellisia menetyksiä.

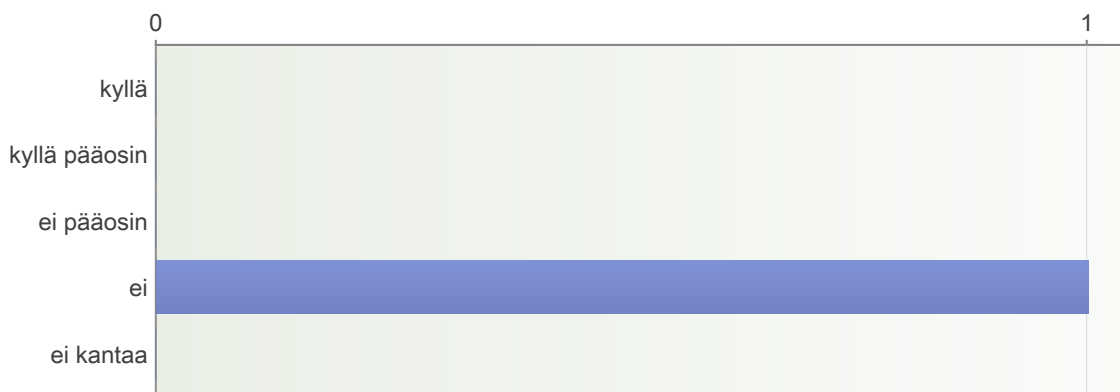
24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Sote-kiinteistöomaisuuteen liittyvät riskit tulee järjestelyssä kohdentaa sille osapuolelle (maakunta, perustettava maakuntien toimitilayhtiö), joka omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan kiinteistöjen käyttötarpeeseen. Kunnille ei saa aiheutua omistamiinsa sote-kiinteistöihin liittyviä taloudellisia riskejä ja seuraamuksia. Ensisijainen malli kuntien omistamien sotekiinteistöjen osalta on, että ne siirtyisivät maakuntien omaisuudeksi tasearvoilla. Jos tämä ei toteudu, niin niirtymäkauden sitovan vuokrajakson tulee olla esitettyä (3 + 1 vuotta) pidempi, vähintään 5 vuotta, jotta kunnat voivat varautua ja valmistautua mahdollisiin palveluverkon muutoksiin. Myös siirtymäkauden jälkeen laadittavat vuokrasopimukset ja muut sopimukset on määriteltävä laadittavaksi siten, että vuokrataso mahdollistaa laadukkaan ja ennakoivan kiinteistöpidon, investointien riskittömän toteuttamisen sekä omaisuuden arvon säilyttämisen. Uudistukseen liittyvillä omaisuusjärjestelyillä ei saa vaarantaa kuntien mahdollisuuksia vastata niille jäävien palvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta rahoitusperiaatteen mukaisesti. Lainvalmistelun yhteydessä on varmistettava, että siirtymäkauden jälkeen mahdollisesti tyhjilleen tai vajaakäytölle jäävistä kiinteistöistä ei aiheudu kunnille taloudellisia vaikeuksia. Mahdolliset omaisuusjärjestelyjen taloudelliset vaikutukset on korvattava kunnille täysimääräisesti esim. kohdennettujen avustusten muodossa. Kunnan maankäytön kehittämisen ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi olisi perusteltua, että kuntayhtymien maapohjat jäisivät kuntien omistukseen.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidättekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

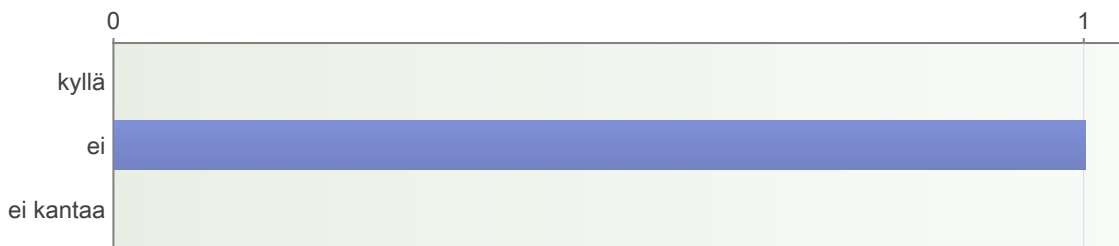
Avoimet vastaukset: ei

- Koska uudistuksen reunaehdoksi on asetettu, ettei kenenkään tuloveroprosentti vuoksi saa uudistuksen nousta, kaikkien kuntien tuloveroprosenttia ehdotetaan alennettavaksi tasasuuruisesti 12,30 prosenttiyksiköllä vuonna 2019. Uudistukseen liittyvä rahoitusjärjestelmä on laadittu siten, että kuntien talouden muutokset rajataan 100 / e asukas. Mutta tässä on uudistuksen yhdenvertaisuusperiaatteen kannalta olennainen ristiriita. Uudistuksessa jää pysyväksi eri kuntien jopa 6 veroprosenttiyksikön ero. Sote / maakuntauudistuksen keskeinen peruste yhdenvertaisuudesta ei toteudu. Lisäksi kunnan oikeus päättää veroprosentistaan kuuluu perustuslaissa turvattuun kunnallisen itsehallinnon ytimeen. Kaikenlainen kunnan verotusoikeuteen puuttuminen merkitsee myös riskiä, että kunnille myönnettyjen lainojen korko nousee. Kuntasektorin erinomainen luottoluokitus perustuu pitkälti juuri verotusoikeuteen, mikä ilmenee luottoluokittajien jatkuvasti myös luottoluokittajien arvioista. Lisäksi valmistelussa pitää tarkastella, mitä sote-palveluiden järjestämisvastuun siirtäminen pois vaikuttaa kuntien rahoitusasemaan. Mihin tasoon esimerkiksi velkaantuneisuutta jatkossa

verrataan? Mitä tapahtuu kuntien lainojen koroille jatkossa, ja mitä tämä vaikuttaa esimerkiksi koulujen ylläpitoon ja sisäilmaremontteihin?

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Käsillä oleva uudistus on historiallisen laaja ja vaativa kokonaisuus. Suurin osa uudistuksen toimeenpanosta tapahtuu vasta vuoden 2019 jälkeen. Toimeenpanolle on varattava riittävästi aikaa vähintään vuoden 2022 loppuun saakka.

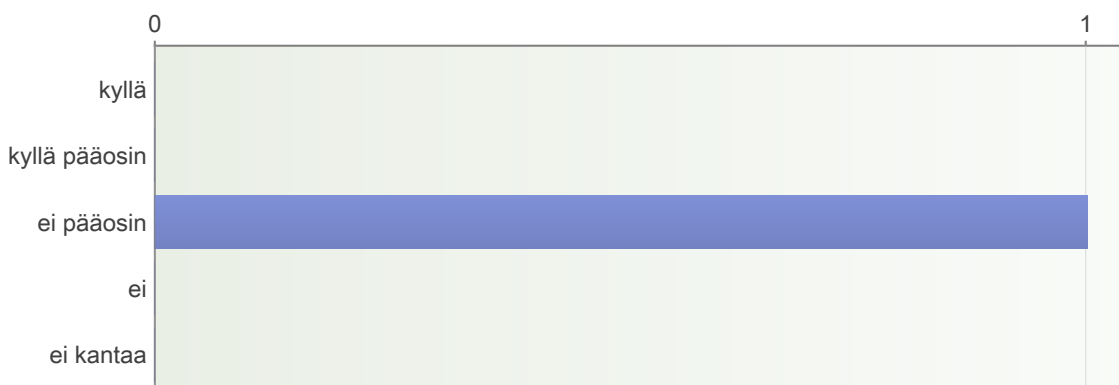
27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Tarkennusta siihen, minkälaista virka-apua kunnilta odotetaan? Pykälän 20 mukainen siirtymäaika on melko lyhyt, sopimusten siirto voi vaatia paljon työtä. Miten kuntien säätiöt asennoituvat tämän pykälän osalta?

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

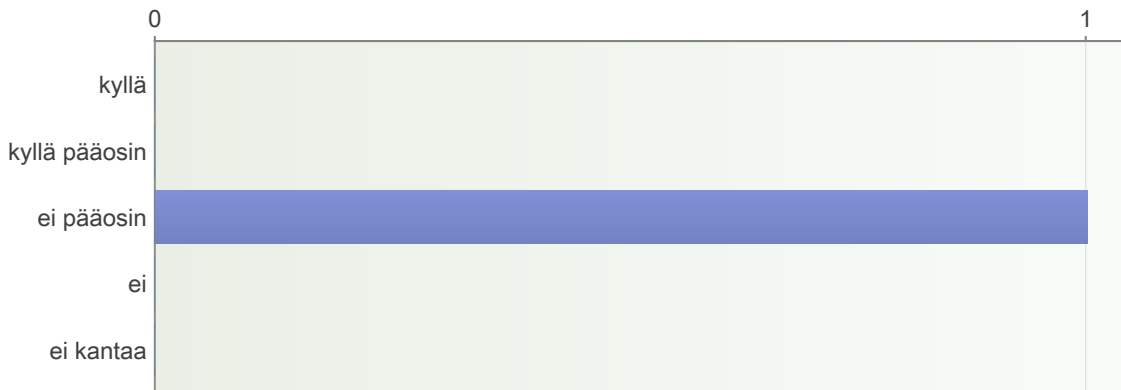

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien itsehallinnon kannalta on erittäin ongelmallista, että ne ovat miltei kokonaan valtionrahoituksen varassa. Valtionrahoitukseen perustuva malli on esitysluonnoksessa johtanut maakuntien aivan liian tiukkaan ja yksityiskohtaiseen valtionohjaukseen. Maakunnille tulisi turvata aito itsehallinto, mikä edellyttää maakuntien verotusoikeuden toteuttamista uudistuksen myöhemmässä vaiheessa.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien rahoituslain mukaisilla rahoitusperusteilla tulee turvata jokaisen maakunnan rahoituksen riittävyys maakunnille lailla säädettyjen tehtävien ja velvoitteiden hoitamiseen (rahoitusperiaate). Ristiriidassa tämän periaatteen kanssa ovat maakuntalakiin sisältyvät maakuntien erittäin tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja maakuntien arviointimenettelyn kriteerit sekä maakuntien rahoituslakiin sisältyvä maakuntien rahoituksen tason tarkistamiseen liittyvä rajoite rahoituksen enimmäiskasvusta (maakuntaindeksi + 0,5–1,0 %).

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

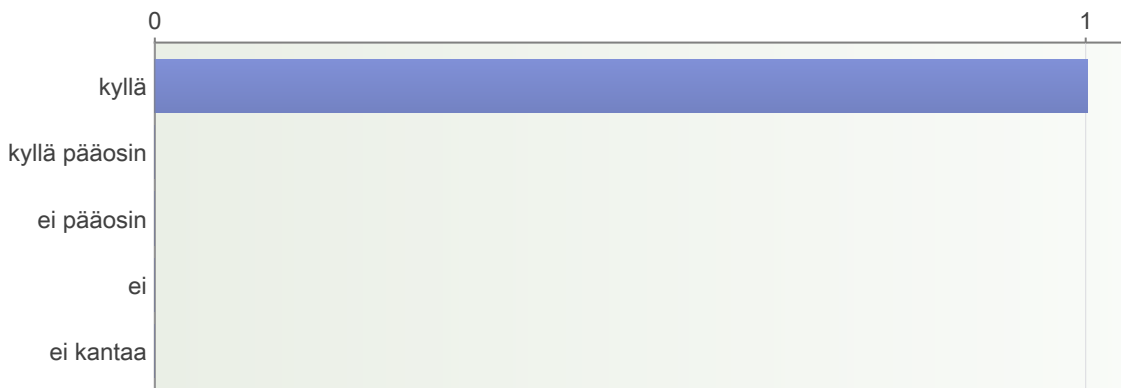

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Kriteerit sopivat yleiskatteellisen maakuntien rahoituksen jakamiseen niiden tehtävien osalta, jotka nyt lausuttavaan lakiesitykseen sisältyvät. Tulee kuitenkin ottaa huomioon, että päätökset siitä, miten valinnanvapaus ja monikanavarahoituksen purkaminen toteutetaan vaikuttavat merkittävästi lopullisen rahoitusmallin rakenteeseen. Esimerkiksi sairausvakuutuskorvaukset (n. 1,9 mrd. euroa) eivät välttämättä jakaudu maakuntien välillä nyt esitettyjen kriteerien mukaisesti.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Siirtymäaika on riittävän pitkä ja riittävästi porrastettu.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

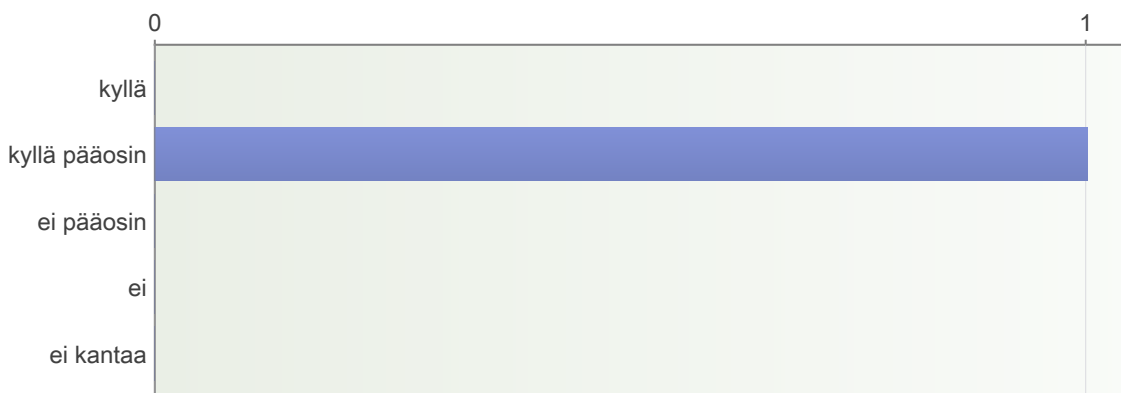
Vastaajien määrä: 1

- Rahoituslain yhteydessä on tarkasteltu vain tulevien maakuntien toimintaa, ei sitä mitä tapahtuu nykyisille kunnille. Uudistuksen yhteydessä on otettava huomioon kokonaisuus, koko julkisen sektorin edellytykset huolehtia elinvoimasta myös muualla kuin suurimmissa keskuksissa. Uudistuksen yhteydessä on tarkasteltava, mitä sote-palveluiden järjestämisvastuun siirtäminen pois vaikuttaa kuntien rahoitusasemaan. Miten verotulokertymät muuttuvat? Mistä mahdolliset negatiiviset muutokset kertymissä rahoitetaan? Mihin tasoon esimerkiksi velkaantuneisuutta jatkossa verrataan? Mitä tapahtuu kuntien lainojen koroille jatkossa, ja mitä tämä vaikuttaa esimerkiksi koulujen ylläpitoon ja sisäilmaremontteihin?

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?

(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntajaon muuttamisen edellytykset ja prosessi ovat tarkoituksenmukaisia. Se, että kunta voisi hakea muutosta maakuntajakoon, on hyvä asia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

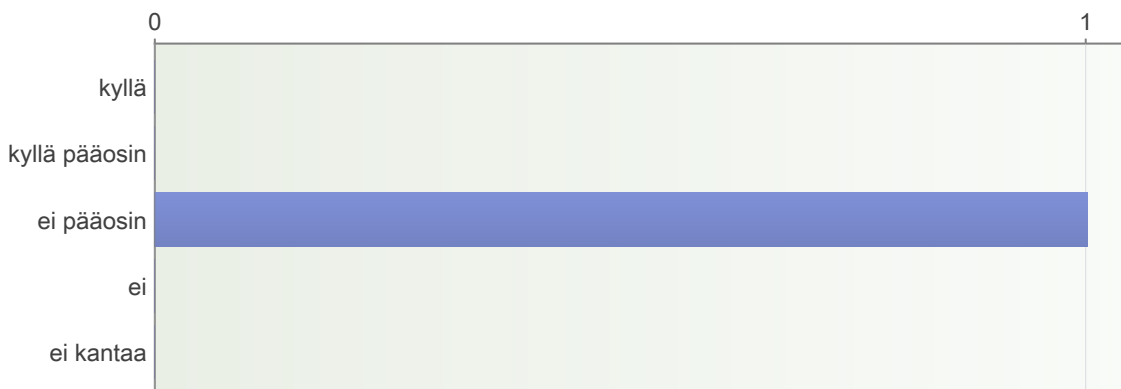

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Kuntien valtionosuusjärjestelmään sisältyvät tasausmekanismit (tehtävien ja kustannusten siirtoa koskeva muutosrajoitin sekä siirtymätasaus) rajoittavat uudistuksesta kuntiin aiheutuvia talouden muutoksia, mitä voidaan pitää perusteltuna. Iso epäkohta on, että kuntien väliset enimmillään 6 prosenttiyksikön erot kuntaverotuksessa jäävät pysyvästi voimaan ja erot suhteellisesti noin kaksinkertaistuvat. Tämä olisi ehdottomasti korjattava lain jatkovalmistelussa, jotta voitaisiin puhua kansalaisten yhdevertaisuudesta sote uudistuksessa.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Valtionosuusjärjestelmän tarkoitus muuttuu merkittävästi uudistuksessa. Aiemmin kuntien välisiä kustannus-, tarve- ja tulopohjan eroja tasanneen järjestelmän tärkeimmäksi tavoitteeksi uudistuksen jälkeen tulee maakuntauudistuksesta aiheutuvien kuntiin kohdistuvien taloudellisten vaikutusten tasaaminen.

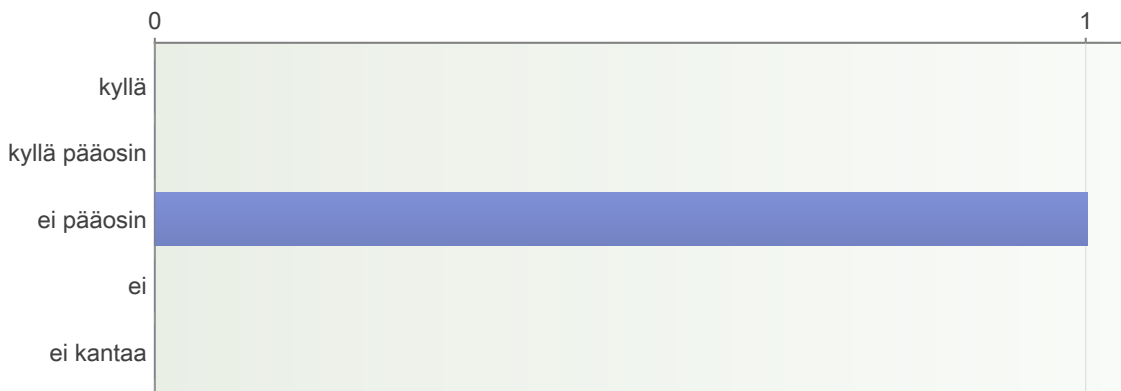
37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikuttaa siltä, että valtionosuusjärjestelmän muutosten tarkoitus on että maakuntauudistus saadaan vietyä läpi, ei kuntien ja kuntalaisten tasapuolinen kohtelu. Pykälän 1 osalta seuraavia huomioita: Miksi ympäristönsuojelu jää kuntiin vaikka ympäristöterveydenhuolto menee maakunnille? Yksilöllinen oppilashuolto, opiskelija terveydenhuollon organisointi ja yhteensovittaminen kunnan vastuulla, vaikka sote-järjestäminen ja tuottaminen maakunnalla. Tässä olisi selkeää yhteistyön rajapintaa, mutta mistä resurssit ja toimitilin valvomaan? Pykälän 14 osalta: 37 indikaattoria HyTe-vos:in lisäosan perusteina, kunnan toimintaa arvioidaan tarkkaan; HyTe-toiminta on otettava vakavasti vaikka lisäosa ei olekaan kovin suuri summa; kunnalle insentiivi, mikä hyvä asia. Pykälän 27 osalta: Verotulojen taseus vain 60%:sti voi aiheuttaa ongelmia taloudellisesti ahtaalla oleville kunnille, pitäisi olla harkintaa.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Paikallis- tai aluehallinnolla on yleensä vähintäänkin osittainen omaan verotusoikeuteen perustuva verorahoitus. Verotusoikeus lisäisi päätöksenteon vastuunkantoa ja läpinäkyvyyttä. Esityksessä on lähdetty siitä rajauksesta, että rahoitus maakuntien toimintaan kerätään kokonaisuudessaan valtion verotuksen kautta. Lähtökohta on ongelmallinen maakuntien itsehallinnon sekä järjestelmän kannustimien kannalta. Kannustimilla on merkittävä rooli toiminnan tehostamisessa, jota uudistuksella tavoitellaan. Jos valtio ulosmittaa kunkin alueen aikaansaaman tehokkuushyödyn pois alueelta itseltään, alueella ei ole kannustimia tehostaa toimintaansa. Ehdotus verokaton asettamisesta kunnille on kuitenkin kestävä kunnallisen itsehallinnon ja tulevaisuuden kunnan rahoituksen kannalta. Kun veroprosentteja uudistuksen yhteydessä leikätään 12,30 prosenttiyksiköllä vuonna 2019 (ks. 23), tärkeää on siirtää kunnallisverotuksessa tehtäviä vähennyksiä valtionverotuksessa tehtäviksi. Näin kuntien tuloveroprosenttien tuotto (ns. efektiivinen veroaste) vastaisi paremmin todellista tuottoa.

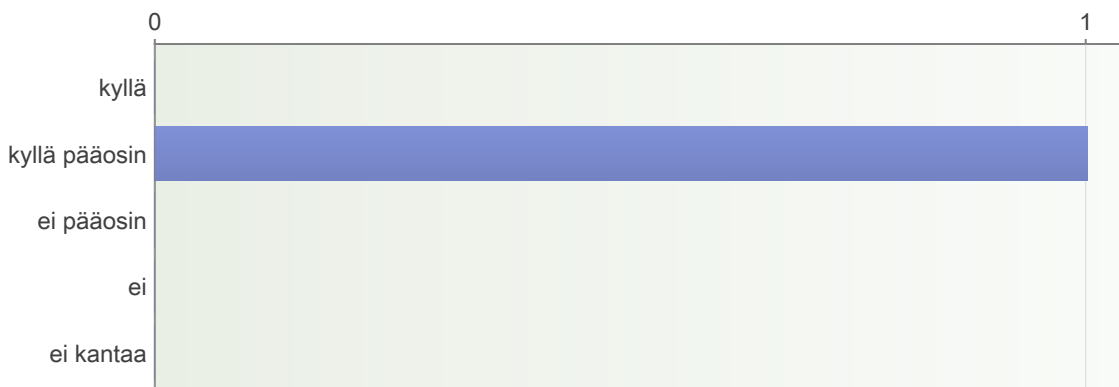
39. 37. Vapamuutoiset huomioidut verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- Kuntien veroprosenttien lakisääteinen alentaminen ja siihen liittyvä rajoitus päättää veroprosenteistaan vuosina 2019-2021 johtaa moniin ongelmiin. Kuntalain mukaan kunnan talousarvio on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnat päättävät veroprosenteistaan käytännössä talousarvion teon yhteydessä ja mitoittavat veroprosenttinsa siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseksi tulevat turvatuiksi. Ehdotus kiinteistöveron säilyttämisestä puhtaasti kunnallisena verona on hyvä. Kuten luonnoksessa linjataan, kiinteistövero on tehokas ja tuotoiltaan vakaa tapa rahoittaa paikallisia julkisia palveluita. Positiivisena voidaan pitää myös sitä, että kuntien oikeus yhteisöveron tuottoon säilyy. Kuntien saamat yhteisöverotulot toimivat kannustimena kunnan elinkeinopolitiikan kehittämisessä. Esityksessä ehdotetaan verotuskustannusten jaon muuttamista sen johdosta, että kuntien suhteellinen asema verotulojen saajana pienenee suhteessa valtioon. Muutos on tältä osin perusteltu, mutta ehdotus siitä, että kuntien verotuloja leikataan siirtyviä kustannuksia vastaavasti ei ole kuntien kannalta kustannusneutraali. Kuntien asema veronsaajana muuttuu verotulojen pienentyessä eikä kustannuksia tule periä kunnilta muuta kautta. Kuntien veroprosenttien erillinen säätely vuosina 2019-2021 ei ole perusteltu. Esityksessä on ehdotettu muutosta myös kunnallisveroprosenttien säätelyyn uudistuksen jälkeisen ajan osalta niin, että vuodesta 2022 lukien kunnat ilmoittaisivat tuloveroprosenttinsa prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella. Tältä osin ehdotus on kannatettava. Esityksessä ei ole käsitelty uudistukseen liittyviä arvonlisäverotuksen kysymyksiä. Kiinteistöihin ja muuhun omaisuuteen on kuitenkin sitoutunut satojen miljoonien eurojen edestä arvonlisäveroja, jotka ovat tähän asti saatu kunnissa palautuksina. Arvonlisäverotuksen yleisten säädösten johdosta ainakin osa näistä palautuksista joudutaan uudistuksen seurauksena palauttamaan Verohallinnolle omaisuutta siirrettäessä maakunnille tai esimerkiksi kuntien yhtiöihin. Uudistuksen seurauksena kunnille syntyvät arvonlisäverokustannukset on huomioitava rahoituslaskelmissa. Siltä osin, kun kustannukset liittyvät maakunnille tai niiden yhtiöille vuokrattaviin kiinteistöihin on kustannukset huomioitava vuokratasoa määriteltäessä. Pykälän 9 osalta on todettava, että mitä 0,1-0,01 % tarkkuus oikeasti tarkoittaa? Onko laskenta todella näin tarkalla tasolla monessakaan kunnassa? Verotilityslain 12 pykälän osalta: Kuntien tehtäväksi jää mm elinvoiman edistäminen esim. yritystoiminta, kuitenkin yhteistyöverotuetta leikataan 33% ja kiinteistöverotuetta 50%; ristiriitainen asetelma. Kaikenkaikkiaan ei ole otettu huomioon, mitä uudistus vaikuttaa kuntien rahoitusasemaan ja mahdollisuuksiin huolehtia elinvoimasta.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

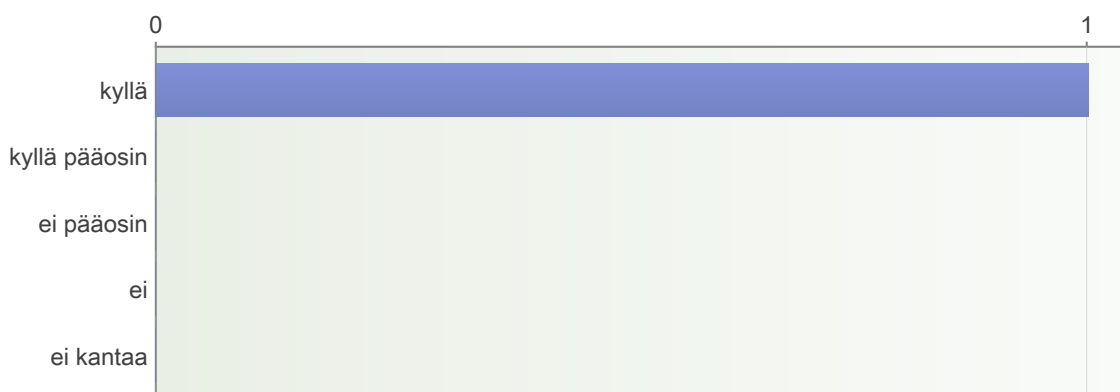

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Lakiesitysten mukaan perustettavien maakuntien henkilöstöön ehdotetaan sovellettavaksi kuntasektorin työ- ja virkasuhdelainsäädäntöä, joka muuttuu koskemaan myös maakuntia. Muun muassa yhteistoiminnan ja viranhaltijan palvelussuhteen ehtojen osalta säätelyn taso pysyy siis samana. Suomen Kuntaliitto ja KT Kuntatyönantajat kannattavat ehdotuksia. Hallituksen 5.4.2016 linjauksen mukaan KT on jatkossa kuntien ja kuntayhtymien lisäksi myös maakuntatyönantajien edunvalvoja. Lisäksi kunta- ja maakuntakonsernin osakeyhtiöt voivat valita työnantajajärjestykseen Kunta- ja maakuntatyönantajat KT:n. Lakiehdotus vastaa asian valmistelua.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Maakuntien ja maakuntien palvelulaitoksen eläkevakuuttajaksi ehdotetaan Kuntien eläkevakuutusta Kevaa. Konsernin yritykset voivat vakuuttaa Kevassa. Esitys on perusteltu.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa, pykälä 11 osalta todetaan: Kuntien maksut palkkaperusteisesti jatkossa, mitkä ovat muutoksen talousvaikutukset, onko laskelmia? KEVA L 19c osalta: Tasausmaksu on uusi maksu, verorahoitusta mukaan, mikä on tämän talousvaikutus kuntatalouteen?

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Jatkovalmistelussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota koko julkisen sektorin taloudellisiin toimintaedellytyksiin, ei vain muodostettavan maakuntahallinnon. Uudistuksen seurauksena kuntien tulorahoitus jää alle puoleen nykyisestä, mutta velkarasite nykyiselle tasolle. Rahoitusriski nousee merkittävästi ja investointien toteuttamisedellytykset heikkenevät. Vaarana on käyttämättömiin kiinteistöihin jäävät ylläpitokulut sekä taseen alaskirjaukset. Lisäksi toiminnan volyymin pieneneminen tukipalveluissa ja monissa hankinnoissa johtaa kuntien toiminnan tehokkuuden heikkenemiseen. Seurauksena tulee olemaan henkilöstöön liittyvät sopeuttamistarpeet sekä verojen korotuspaineet. Taloudellisesti heikon kunnan on vaikea suoriutua sille jäävästä merkittävästä elinvoimatehtävästä sekä hyvinvoinnin edistämisestä. Uudistuksen yhteydessä on tarkasteltava, miten myös suurten keskusten ulkopuolella kunnat ja seutukunnat pystyvät panostamaan jatkossa elinkeinojen kehittämiseen, kaupunkisuunnitteluun, yhdyskuntien toimivuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Jatkossa korostuu, miten kunta ja tarvittaessa seudun kunnat yhdessä voivat vastata alueensa elinvoiman kehittämisestä. Sote-palveluiden järjestämis- ja tuottamisvastuun poistumisella yhteydessä on varmistettava riittävät lähipalvelut sekä mm. sosiaalihuollon paikallistuntemus. On huolehdittava siitä, että yksittäisten ihmisten (perheiden) ja yritysten sijoittumis- viihtymis- ja turvallisuusasiat eivät heikenny maakunnan reuna-alueilla, jotta mahdollisuus toimia elinvoiman edistämisessä ei vaikeudu. Myös ns. kasvupalvelujen osalta maakuntien on toimittava samalla tavalla koko maakunnassa. Toisaalta kuntien ja maakunnan yhteyden järjestämiseksi on luotava toimintamalli. Mikä organisaatio jatkossa hoitaa alueen kuntien edunvalvonta- ja tukemistehtäviä maakunnan alueella, kun se ei enää ole maakunnan liitto? Kaupunki-/kuntasuunnittelun, yritysten kehittämistyön ja ennakoivan hyvinvointityön toteuttamiseksi kunnille pitää jättää riittävät toimintamahdollisuudet. Kunta- / maakunta –työnjaon pitää lähteä perustuslain lähtökohdista, että kunnilla on yleinen toimivalta ja maakunnilla vain rajattu. Kuntien pitää yleisen toimivaltansa perusteella voida määrittää, mistä toiminnoista kunta vastaa, kun kunta kehittää oman alueensa elinvoimaa. Kunnan tehtävät muuttuvat ja painottuvat erityisesti elinvoima-asioihin sekä hyvinvointiin. Kunnan rahoitusasema heikkenee johtuen uudistuksessa tapahtuvista rahoitusmuutoksista.

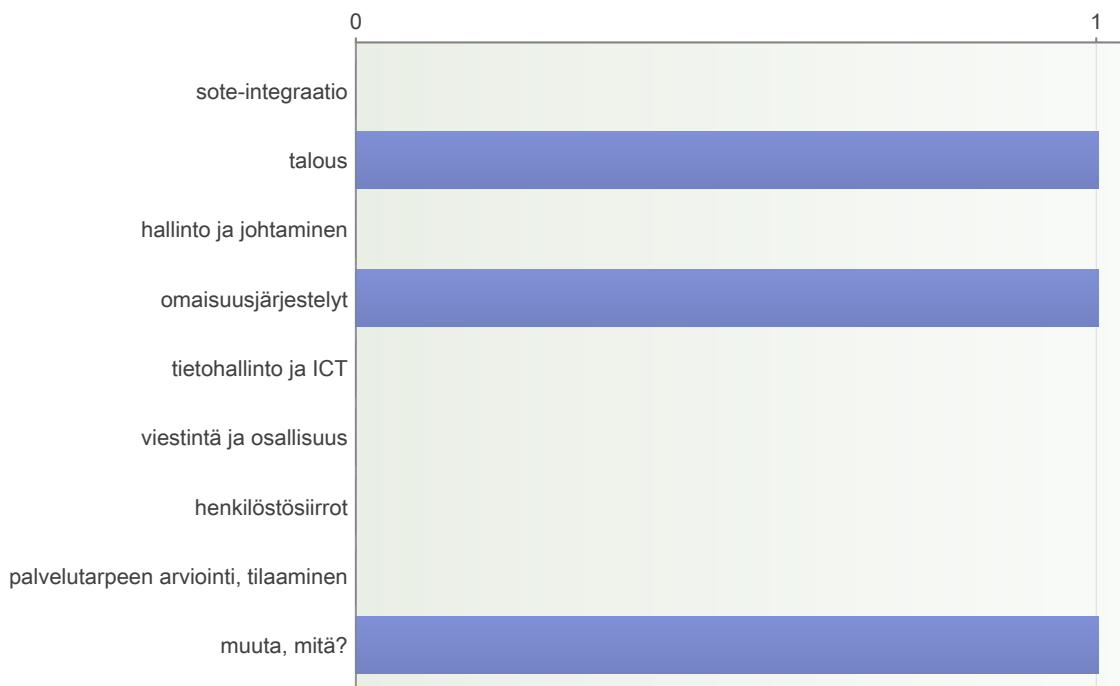
44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien edellytykset selvitä sille laissa määrätyistä tehtävistä ja velvoitteista ovat heikot. Syyinä tähän ovat rahoituksen tasoon liittyvä 3 mrd. euron ennalta lailla lukkoon lyödyllä tavalla toteutettava säästötavoite (maakuntaindeksi + 0,5-1,0 %), maakuntien liian tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja niihin liittyvät maakuntien arviointimenettelyn kriteerit, puuttuva verotusoikeus ja rajoitetut mahdollisuudet ottaa lainaa, lakiin perustuvat maakuntien toimintavapauden rajoitukset, erityisesti rajoitukset jotka liittyvät palveluiden tuottamiseen, tiukka ja byrokraattinen valtionohjaus sekä uudistuksen toimeenpanoon liittyvät kustannukset, joihin ei ole osoitettu eri rahoitusta. Monikanavarahoituksen purkamiseen ja valinnanvapauslainsäädäntöön liittyvien ratkaisujen puuttuminen vaikeuttaa olennaisesti asian arviointia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- Kunnan ja maakunnan väliset yhteistoimintamuodot tulee järjestää toimiviksi, vaikuttaviksi ja tasapuolisiksi.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Peruskuntien taloutta on esitysehdotuksessa käsitelty niukasti. Yksittäisiä peruskuntia joutuu suurten taloudellisten haasteiden eteen heikentyneen tulorahoituksen, kasvupaineiden ja investointitarpeiden vuoksi. Omavaraisuus heikkenee ja suhteellinen velkaisuus kasvaa, joissakin kunnissa voimakkaastikin. Vaalilain 84 §:n osalta: Kunnan vaaliltk laskee MK-vaalin äänet PAITSI I vaali, voi tarvitaan isomman lautakunnan; samalla vaaliltk:n kelpoisuus ehtoja kiristetty, voi olla pienemmissä kunnissa vaikeuksia löytää? Pitäisi voida tällaisissa tilanteissa käyttää maakuntavaalilautakuntaakin. Neuvoa antava kansanäänestys 2 §: Sovittavista vaalipäivistä puuttuu juhannus.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.